Programare funcțională

Introducere în programarea funcțională folosind Haskell
C10

Claudia Chiriță
Denisa Diaconescu

Departamentul de Informatică, FMI, UB

Monade - recap

Functor, Applicative, Monad

```
class Functor f where
  fmap :: (a -> b) -> f a -> f b

class Functor m => Applicative m where
   pure :: a -> m a
  (<*>) :: m (a -> b) -> m a -> m b

class Applicative m =>  Monad m where
   (>>=)  :: m a -> (a -> m b) -> m b
   (>>)   :: m a -> m b -> m b
   return :: a -> m a

   ma >> mb = ma >>= \_ -> mb
```

Notația do pentru monade

```
(>>=)  :: m a -> (a -> m b) -> m b
(>>)   :: m a -> m b -> m b
```

Notația cu operatori	Notația **do**
`e >>= \x -> rest`	`x <- e` `rest`
`e >>= \_ -> rest`	`e` `rest`
`e >> rest`	`e` `rest`

De exemplu

```
e1 >>= \x1 -> e2 >> e3
```

devine

```
do
   x1 <- e1
   e2
   e3
```

Exemple de efecte laterale

I/O	Monada **`IO`**
Parțialitate	Monada **`Maybe`**
Excepții	Monada **`Either`**
Nedeterminism	Monada `[]` (listă)
Logging	Monada `Writer`
Stare	Monada `State`
Memorie read-only	Monada `Reader`

Monada List

Monada Listă (nedeterminism)

O computație care întoarce un rezultat nedeterminist nu este o funcție pură.

Poate fi transformată într-o funcție pură transformând rezultatul său din tipul `a` în tipul `[a]`.

În esență, construim o funcție care returnează toate rezultatele posibile în același timp.

Monada Listă (nedeterminism)

Funcțiile din clasa **Monad** specializate pentru liste:

```
(>>=)  :: [a] -> (a -> [b]) -> [b]
return :: a -> [a]
```

```
instance Monad [] where
  return x = [x]
  xs >>= f = concat (map f xs)

concat :: [[a]] -> [a]
```

Monada Listă – exemplu

```haskell
twiceWhenEven :: [Integer] -> [Integer]
twiceWhenEven xs = do
    x <- xs
    if even x
       then [x*x, x*x]
       else [x*x]
```

Monada Maybe

Monada `Maybe` (a funcțiilor parțiale)

```haskell
data Maybe a = Nothing | Just a

(>>=) :: Maybe a -> (a -> Maybe b) ->  Maybe b
return :: a -> Maybe a

instance Monad Maybe where
   return = Just

   Just va >>= f  = f va
   Nothing >>= _  = Nothing
```

Monada `Maybe` – exemplu

```haskell
radical :: Float -> Maybe Float
radical x
    | x >= 0 = return (sqrt x)
    | x < 0  = Nothing

-- a * x^2 + b * x + c = 0
solEq2 :: Float -> Float -> Float -> Maybe Float
solEq2 0 0 0 = return 0
solEq2 0 0 c = Nothing
solEq2 0 b c = return (negate c / b)
solEq2 a b c = do
        rDelta <- radical (b * b - 4 * a * c)
        return ((negate b + rDelta) / (2 * a))
```

Monada `Maybe` – exemplu

```haskell
-- a * x^2 + b * x + c = 0
solEq2All :: Float -> Float -> Float -> Maybe [Float]
solEq2All 0 0 0 = return [0]
solEq2All 0 0 c = Nothing
solEq2All 0 b c = return [negate c / b]
solEq2All a b c = do
        rDelta <- radical (b * b - 4 * a * c)
        let s1 = (negate b + rDelta) / (2 * a)
        let s2 = (negate b - rDelta) / (2 * a)
        return [s1,s2]
```

Monada Either

Monada `Either` (a excepțiilor)

```haskell
data Either err a = Left err | Right a

(>>=) :: Either err a -> (a -> Either err b) ->
           Either err b
return :: a -> Either err a

instance Monad (Either err) where
    return = Right

    Right va >>= f = f va
         err >>= _ = err
-- Left verr >>= _ = Left verr
```

Monada `Either` – exemplu

```haskell
radical :: Float -> Either String Float
radical x
   | x >= 0 = return (sqrt x)
   | x < 0  = Left "radical:␣argument␣negativ"

-- a * x^2 + b * x + c = 0
solEq2 :: Float -> Float -> Float -> Either String Float
solEq2 0 0 0 = return 0
solEq2 0 0 c = Left "ecuatie:␣fara␣solutie"
solEq2 0 b c = return (negate c / b)
solEq2 a b c = do
   rDelta <- radical (b * b - 4 * a * c)
   return ((negate b + rDelta) / (2 * a))
```

Monada Writer

Monada `Writer` (variantă simplificată)

```haskell
newtype Writer log a = Writer {runWriter :: (a, log)}
-- a este parametru de tip
```

Funcțiile din clasa **Monad** specializate pentru `Writer`:

```haskell
(>>=) :: Writer log a -> (a -> Writer log b) ->
           Writer log b
return :: a -> Writer log a

instance Monad (Writer String) where
   return va = Writer (va, "")
   ma >>= f = let (va, log1) = runWriter ma
                  (vb, log2) = runWriter (f va)
              in Writer (vb, log1 ++ log2)
```

Monada `Writer` - exemplu

```haskell
newtype Writer log a = Writer {runWriter :: (a, log)}

tell :: log -> Writer log ()
tell msg = Writer ((), msg)

logIncrement :: Int -> Writer String Int
logIncrement x = do
   tell ("increment:" ++ show x ++ "--")
   return (x + 1)

logIncrement2 :: Int -> Writer String Int
logIncrement2 x = do
   y <- logIncrement x
   logIncrement y

> runWriter (logIncrement2 13)
(15,"increment:13--increment:14")
```

Monada Reader

Monada `Reader` (stare nemodificabilă)

```haskell
newtype Reader env a = Reader {runReader :: env -> a}
-- runReader :: Reader env a -> env -> a

instance Monad (Reader env) where
  return = Reader const
  -- return x = Reader (\_ -> x)

  ma >>= k = Reader f
     where
     f env = let va = runReader ma env
             in runReader (k va) env
```

Monada `Reader` - exemplu

```
newtype Reader env a = Reader {runReader :: env -> a}
-- runReader :: Reader env a -> env -> a

ask :: Reader env env
ask = Reader id

tom :: Reader String String
tom = do
  env <- ask -- gives the environment (here a String)
  return (env ++ "␣This␣is␣Tom.")

jerry :: Reader String String
jerry = do
  env <- ask
  return (env ++ "␣This␣is␣Jerry.")
```

Monada `Reader` - exemplu

```haskell
tomAndJerry :: Reader String String
tomAndJerry = do
    t <- tom
    j <- jerry
    return (t ++ "\n" ++ j)

runJerryRun :: String
runJerryRun = runReader tomAndJerry "Who␣is␣this?"
```

Exercițiu

Se dă tipul de date

```
data Fuel a = Fuel {getFuel :: Integer -> Integer ->
    Maybe (Integer, a)}
```

Să se scrie instanța clasei **`Monad`** pentru tipul `Fuel`, ținând cont că în timpul computațiilor se adaugă câte o unitate din resursă (fuel), iar computațiile pot fi efectuate cât timp resursa nu atinge un prag (modelat prin al doilea argument al funcției `getFuel`).

Exerciții

Exemplu:

```
test :: Fuel Int
test = pure 0 >>= pure . (+1) >>= pure . (+1)

failEx = getFuel test 0 1       -- Nothing

sucEx = getFuel test 0 2        -- Just (2,2)
```

Exercițiu

```
instance Functor Fuel where
        fmap f (Fuel m) =
                Fuel (\i -> case m i of
                                Nothing -> Nothing
                                Just (i’, a) -> Just (i
                                    ’, f a)
                     )
```

Exercițiu

```
instance Applicative Fuel where
        pure x = Fuel (\i -> Just (i, x))
        (Fuel mf) <*> (Fuel af) =
                Fuel (\i -> case mf i of
                        Nothing -> Nothing
                        Just (i', f) ->
                                if i' <= 0
                                then Nothing
```

Exerciţiu

```
        else case af (i’ - 1) of
                Nothing -> Nothing
                Just (i’’, a) ->
                        if i’’ <= 0
                        then Nothing
                        else Just (i’’ - 2, f a)
)
```

Succes la examen!